

1 Co w praktyce oznaczają pojęcia „świadczenia alimentacyjne” oraz „obowiązek alimentacyjny”? Na kim spoczywa obowiązek wypłaty świadczenia alimentacyjnego na rzecz innej osoby?

W prawie szwedzkim ustanowiono obowiązek alimentacyjny względem dzieci, współmałżonka i rozwiedzionego małżonka. Przepisy dotyczące obowiązku alimentacyjnego między małżonkami mają zastosowanie również do zarejestrowanych partnerów.

Dzieci

Rodzice są zobowiązani do zapewniania środków utrzymania swoim dzieciom w zakresie, w jakim jest to zasadne, biorąc pod uwagę potrzeby dziecka i połączone możliwości finansowe rodziców. Rodzic, który nie jest w stanie w żaden sposób łożyć na utrzymanie swojego dziecka, nie jest zobowiązany do wypłacania świadczeń alimentacyjnych na jego rzecz.

Rodzic, który nie sprawuje pieczy nad dzieckiem ani z nim nie zamieszkuje, musi wywiązywać się ze spoczywającego na nim obowiązku alimentacyjnego, wypłacając świadczenie alimentacyjne. Rodzic sprawujący pieczę nad dzieckiem wspólnie z drugim rodzicem może zostać zobowiązany do wypłacania świadczeń alimentacyjnych. Dzieje się tak w przypadku, gdy dziecko zamieszkuje na stałe wyłącznie z jednym z rodziców, niezależnie od tego, czy rodzic ten jest osobą samotną czy też zamieszkuje wspólnie z nowym partnerem.

Osoba zamieszkująca na stałe z dzieckiem innej osoby oraz z rodzicem sprawującym pieczę nad tym dzieckiem jest zobowiązana do zapewniania temu dziecku środków utrzymania, jeżeli strony pozostają w związku małżeńskim lub posiadają wspólne dziecko lub dzieci. Rodzic przybrany jest jednak zobowiązany do zapewniania dziecku środków utrzymania wyłącznie w zakresie, w jakim dziecko nie może uzyskać świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców, tj. rodzica niezamieszkującego wspólnie z rodzicem przybranym.

Wysokość świadczenia alimentacyjnego jest ustalana przez sąd w stosownym orzeczeniu lub w drodze umowy. Umowa alimentacyjna jest wiążąca wyłącznie wówczas, gdy jest sporządzona na piśmie w obecności dwóch innych osób.

Strony mogą również uzgodnić, że przyszłe świadczenie alimentacyjne zostanie wypłacone w formie płatności jednorazowej lub płatności będą obejmowały okresy dłuższy niż trzy miesiące. Jeżeli dziecko nie ukończyło 18. roku życia, taka umowa musi również zostać zatwierdzona przez komisję ds. opieki społecznej (*socialnämnden*).

Świadczenie alimentacyjne w formie płatności jednorazowej na rzecz dziecka, które nie ukończyło 18. roku życia, musi zostać wypłacone komisji ds. opieki społecznej. Suma wypłacona komisji musi zostać wykorzystana na wykupienie w zakładzie ubezpieczeń produktu ubezpieczeniowego zapewniającego wypłatę stałej kwoty na rzecz dziecka w wysokości odpowiadającej wysokości świadczenia alimentacyjnego, chyba że w umowie alimentacyjnej wykluczono taką możliwość lub komisja uzna, że sumę tę można wykorzystać w inny właściwy sposób na utrzymanie dziecka.

Świadczenia alimentacyjne wypłaca się z góry za każdy miesiąc kalendarzowy. Sąd może jednak nakazać dokonywanie płatności w inny sposób, jeśli istnieją ku temu uzasadnione powody.

Powództwo o świadczenie alimentacyjne nie może zostać uwzględnione z mocą wsteczną za okres wcześniejszy niż trzy lata przed jego wytoczeniem, chyba że zobowiązany wyrazi na to zgodę.

Roszczeń alimentacyjnych nie można dochodzić (ulegają przedawnieniu) po upływie pięciu lat od dnia, w którym świadczenia te stały się wymagalne.

Pary

W trakcie małżeństwa każdy z małżonków odpowiada za utrzymanie siebie i małżonka. Jeżeli jeden z małżonków nie jest w stanie utrzymać się w pełni samodzielnie, drugi małżonek jest zobowiązany do zapewnienia temu małżonkowi środków na zaspokojenie jego potrzeb osobistych.

Po rozwodzie każdy z małżonków jest zasadniczo zobowiązany do samodzielnego zapewnienia sobie środków utrzymania. Jeżeli jednak jeden z małżonków będzie przez pewien okres przejściowy potrzebował środków pieniężnych na pokrycie kosztów swojego utrzymania, małżonek taki będzie miał prawo wystąpić do swojego współmałżonka o wypłatę świadczenia alimentacyjnego w rozsądnej kwocie ustalonej po uwzględnieniu możliwości finansowych współmałżonka i innych okoliczności. W wyjątkowych przypadkach małżonek może pobierać świadczenia alimentacyjne przez dłuższy czas.

Jeżeli współmałżonek nie wyrazi zgody na wypłacanie świadczenia alimentacyjnego, spór może trafić do sądu.

Po rozwodzie świadczenie alimentacyjne będzie wypłacane w formie regularnych płatności okresowych. Sąd może jednak nakazać jednorazową wypłatę całej kwoty, jeżeli uzna to za zasadne z uwagi na wystąpienie szczególnych okoliczności, np. jeżeli małżonek musi opłacić składkę emerytalną.

Powództwo o świadczenie alimentacyjne nie może zostać uwzględnione z mocą wsteczną za okres wcześniejszy niż trzy lata przed jego wytoczeniem, chyba że zobowiązany wyrazi na to zgodę.

Roszczeń alimentacyjnych nie można dochodzić (ulegają przedawnieniu) po upływie trzech lat od dnia, w którym świadczenia te stały się wymagalne.

2 Do jakiego wieku dziecko ma prawo do otrzymywania świadczeń alimentacyjnych? Czy przepisy dotyczące świadczeń alimentacyjnych różnią się w odniesieniu do osób nieletnich i dorosłych?

Spoczywający na rodzicach obowiązek alimentacyjny względem dziecka zasadniczo wygasa w chwili ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Jeżeli jednak dziecko nie ukończyło jeszcze edukacji na poziomie średnim, obowiązek alimentacyjny utrzymuje się do czasu zakończenia przez dziecko nauki w szkole, ale nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 21. roku życia. Szkoła oznacza tutaj placówkę zapewniającą obowiązkowe kształcenie średnie lub szkołę średnią II stopnia, lub inną porównywalną placówkę ogólnokształcącą.

3 Czy aby otrzymać świadczenia alimentacyjne, konieczne jest złożenie wniosku do właściwego organu lub sądu? Jakie są główne etapy takiej procedury?

W Szwecji nie istnieje żaden specjalny organ, który ustalałby prawo do świadczeń alimentacyjnych lub udzielał pomocy w ustaleniu takiego prawa.

Wysokość świadczenia alimentacyjnego może być ustalona orzeczeniem sądu albo w drodze umowy. Jeżeli strony nie osiągną porozumienia w kwestii świadczeń alimentacyjnych, powód musi wytoczyć powództwo przed sądem rejonowym (*tingsrätt*), wnosząc pozew.

Wszelkie pytania dotyczące międzynarodowych świadczeń alimentacyjnych można uzyskać w szwedzkim Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (*Försäkringskassan*).

4 Czy można złożyć wniosek w imieniu krewnego (jeżeli tak, to w jakim stopniu pokrewieństwa?) lub osoby małoletniej?

Rodzic sprawujący pieczę nad dzieckiem jest uprawniony do dochodzenia świadczeń alimentacyjnych w imieniu małoletniego dziecka. Jeżeli dla dziecka wyznaczono specjalnego opiekuna, opiekun ten jest uprawniony do podejmowania czynności w imieniu dziecka.

5 Jeżeli planuję wnieść sprawę do sądu, w jaki sposób mogę uzyskać informację, który sąd jest właściwy?

Przepisy dotyczące właściwości sądów można znaleźć w kodeksie rodzinnym (föräldrabalken), kodeksie małżeńskim (äktenskapsbalken) i kodeksie postępowania sądowego (rättegångsbalken). Stosownych informacji w tym zakresie udziela również sąd rejonowy.

Postępowanie o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przeprowadza sąd właściwy dla miejsca zwykłego pobytu pozwanego. Jeżeli żaden inny sąd nie jest właściwy, sprawę rozpoznaje Sąd Rejonowy w Sztokholmie.

Kwestie związane ze świadczeniami alimentacyjnymi na rzecz współmałżonka mogą zostać rozpatrzone w toku rozprawy rozwodowej. Sprawy małżeńskie rozpoznaje sąd rejonowy właściwy dla miejsca, w którym jedno z małżonków ma miejsce zwykłego pobytu. Jeżeli żadne z małżonków nie ma miejsca zwykłego pobytu w Szwecji, sprawę rozpoznaje Sąd Rejonowy w Sztokholmie. Jeżeli postępowanie dotyczące świadczeń alimentacyjnych na rzecz współmałżonka nie zostanie wszczęte w związku ze sprawą małżeńską, stosuje się ogólne przepisy dotyczące właściwości ustanowione w rozdziale 10 kodeksu postępowania sądowego.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (rozporządzenie w sprawie zobowiązań alimentacyjnych) zawiera przepisy regulujące kwestie jurysdykcji w sporach transgranicznych.

6 Czy aby wnieść sprawę do sądu jako wnioskodawca, muszę być reprezentowany przez pełnomocnika (np. prawnika, organ administracyjny na szczeblu centralnym lub lokalnym)? Jeżeli nie, jakie procedury mają zastosowanie?

Nie. Każda osoba chcąca wytoczyć powództwo przed sądem musi wnieść pozew do właściwego sądu rejonowego.

7 Czy muszę wnieść opłatę sądową, aby wnieść sprawę do sądu? Jeżeli tak, to jaka jest przybliżona wysokość tych opłat? Czy w przypadku nieposiadania wystarczających środków finansowych mogę ubiegać się o pomoc prawną w celu pokrycia kosztów postępowania?

Samo postępowanie sądowe jest w Szwecji bezpłatne, choć pobiera się opłatę za wniesienie pozwu. Aktualnie wysokość tej opłaty wynosi 900 koron szwedzkich. Jeżeli powód korzysta z usług doradcy prawnego lub adwokata, wiąże się to z kosztami. Przedstawienie dowodów, np. w formie zeznań świadków, również może wiązać się z kosztami.

Oszacowanie takich kosztów jest niemożliwe z uwagi na fakt, że ich wysokość będzie różniła się w zależności od okoliczności danej sprawy.

W niektórych przypadkach może zostać przyznana pomoc prawna. Przyznanie pomocy prawnej w sprawie o świadczenia alimentacyjne wymaga wystąpienia szczególnych przesłanek. Za taką przesłankę można uznać np. sytuację, gdy okoliczności sprawy są bardziej złożone niż zwykle i wymagają zapewnienia pomocy prawnej w szerszym zakresie.

Przyznanie pomocy prawnej oznacza, że powodowi przydziela się pełnomocnika, którego honorarium pokrywa państwo, jeżeli powód nie dysponuje wystarczającymi środkami na jego pokrycie. Pomoc prawna obejmuje również koszty związane z przeprowadzeniem dowodów i wizji lokalnej, a także koszty tłumaczenia oraz wynagrodzenie pośrednika. Osoby, którym przyznano pomoc prawną, są również zwolnione z niektórych opłat sądowych i opłat pobieranych przez służbę komorniczą (Kronofogdemyndigheten).

Osoby niebędące obywatelami Szwecji, które nie zamieszkują lub nie zamieszkiwały w Szwecji, mogą otrzymać pomoc prawną w związku z postępowaniem, które ma zostać wszczęte w Szwecji, jeżeli istnieją ku temu szczególne względy. W przypadku wytoczenia powództwa przed sądem w innym państwie pomoc prawna może zostać przyznana wyłącznie osobom zamieszkującym w Szwecji. Obywatele wszystkich państw członkowskich UE mają takie samo prawo do uzyskania pomocy prawnej jak obywatele Szwecji. Obywatele niektórych innych państw mają również takie same prawa na mocy specjalnego przepisu ustanawiającego wymóg obowiązywania umowy o wzajemności.

Istnieją pewne przepisy szczególne dotyczące pomocy prawnej w sporach transgranicznych w obrębie UE, mające w szczególności na celu zagwarantowanie możliwości świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej w szczególnych sprawach objętych rozporządzeniem w sprawie zobowiązań alimentacyjnych, dotyczących świadczeń alimentacyjnych wypłacanych przez rodzica na rzecz dziecka, które nie ukończyło 21. roku życia.

Informacji na temat pomocy prawnej udziela [Urząd ds. Pomocy Prawnej](#) (Rättshjälpsmyndigheten).

8 Jaką formę świadczeń alimentacyjnych może przyznać sąd? W jaki sposób obliczana jest wysokość świadczeń alimentacyjnych? Czy decyzja sądu może zostać skorygowana w celu uwzględnienia zmian kosztów utrzymania lub sytuacji rodzinnej? Jeżeli tak, w jaki sposób (np. za pomocą systemu automatycznej indeksacji)?

Wysokość świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka ustala się w oparciu o kryteria prawne. Rodzic, na którym spoczywa obowiązek alimentacyjny, jest uprawniony do zatrzymania części uzyskiwanego przez siebie dochodu netto na pokrycie kosztów własnego utrzymania. Koszty utrzymania obejmują koszty zakwaterowania, które oblicza się odrębnie i ustala na rozsądnym poziomie. Pozostałe koszty utrzymania oblicza się w oparciu o standardową kwotę ustaloną na podstawie stosownego wskaźnika. Rodzic, na którym spoczywa obowiązek wypłaty świadczeń alimentacyjnych, może również zachować określoną część dochodu na pokrycie kosztów utrzymania małżonka zamieszkującego z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy. Ponadto rodzic, na którym spoczywa obowiązek alimentacyjny, może zachować określoną część dochodu na pokrycie kosztów utrzymania wszelkich dzieci zamieszkujących z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. To, jaka część pozostałej kwoty powinna zostać przeznaczona na świadczenia alimentacyjne, będzie zależało m.in. od potrzeb dziecka i zdolności drugiego rodzica do ponoszenia kosztów jego utrzymania. Można dokonać pewnych potrąceń na wydatki związane z kontaktami z dzieckiem.

Nie ustanowiono żadnych kryteriów prawnych w odniesieniu do świadczeń alimentacyjnych na rzecz współmałżonka. Niektóre z kryteriów wymienionych powyżej mogą jednak posłużyć jako wytyczne w tym zakresie.

Płatności alimentacyjne są indeksowane, aby zagwarantować utrzymanie ich pierwotnej wartości. Indeks odzwierciedla zmiany kwoty bazowej zgodnie z kodeksem zabezpieczenia społecznego (socialförsäkringsbalken), chyba że w orzeczeniu sądu lub w treści umowy alimentacyjnej przewidziano inną metodę indeksacji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych co roku podejmuje decyzję w kwestii tego, czy należy zmienić wysokość świadczenia alimentacyjnego, a jeżeli tak, to o jaki odsetek. Zmiana, wprowadzana zwykle w dniu 1 lutego, ma zastosowanie do świadczeń alimentacyjnych ustalonych przed 1 listopada poprzedniego roku.

Jeżeli strony tak uzgodnią, mogą zmienić ustaloną wysokość świadczenia alimentacyjnego, podpisując nową umowę. Ma to zastosowanie nawet wówczas, gdy kwota świadczenia alimentacyjnego została wcześniej ustalona orzeczeniem sądu. Sąd również może skorygować wysokość świadczenia alimentacyjnego ustaloną na mocy orzeczenia lub umowy, jeżeli uzna to za zasadne z uwagi na zmianę okoliczności sprawy. W odniesieniu do okresu przed wszczęciem postępowania korekta zakwestionowana przez dowolną ze stron może przybrać formę wyłącznie obniżenia lub anulowania płatności, które nie zostały jeszcze dokonane. Sąd może podwyższyć kwotę świadczeń alimentacyjnych na rzecz rozwiedzionego małżonka z uwagi na zmianę okoliczności sprawy wyłącznie, jeśli spełnione są szczególne przesłanki.

Sąd może również zmienić treść umowy alimentacyjnej, jeżeli uzna, że postanowienia tej umowy nie są racjonalne, biorąc pod uwagę okoliczności, w których została ona zawarta, oraz ogólne okoliczności sprawy. Zwrot już wypłaconych świadczeń alimentacyjnych można jednak nakazać wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Jeżeli kwota okresowych świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka pozostawała niezmienną przez okres sześciu lat – nie licząc korekt wynikających z indeksowania – sąd może zmienić wysokość przyszłych świadczeń alimentacyjnych bez konieczności powoływania się na jakiegokolwiek szczególne przesłanki.

9 W jaki sposób wypłacane są świadczenia alimentacyjne i komu?

Świadczenie alimentacyjne musi być wypłacone osobie, na rzecz której je ustalono. Jeżeli osoba ta jest dzieckiem, które nie ukończyło jeszcze 18. roku życia, świadczenie alimentacyjne wypłaca się zamieszkującemu z tym dzieckiem rodzicowi, który sprawuje nad nim pieczę.

Świadczenie alimentacyjne w formie płatności jednorazowej na rzecz dziecka, które nie ukończyło 18. roku życia, musi zostać wypłacone komisji ds. opieki społecznej.

10 Jeżeli dana osoba (dłużnik alimentacyjny) nie płaci dobrowolnie, jakie działania można podjąć, aby zmusić taką osobę do zapłaty?

Wniosek o wszczęcie egzekucji można złożyć do służby komorniczej (Kronofogdemyndigheten). Wniosek taki może mieć formę ustną lub pisemną. Do wniosku należy załączyć tytuł wykonawczy. Pisemne zobowiązanie dotyczące świadczeń alimentacyjnych podjęte w obecności dwóch osób zgodnie z przepisami kodeksu małżeńskiego lub kodeksu rodzinnego może podlegać egzekucji na takich samych zasadach jak prawomocny wyrok sądu.

11 Proszę opisać w skrócie wszelkie ograniczenia środków egzekucyjnych, w szczególności przepisy dotyczące ochrony dłużnika oraz termin przedawnienia lub termin zawity w ramach obowiązującego w państwie kraju systemu egzekwowania

W przypadku świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego nie może zostać uwzględnione z mocą wsteczną za okres wcześniejszy niż trzy lata przed jego wytoczeniem, chyba że dłużnik alimentacyjny wyrazi na to zgodę. Roszczeń alimentacyjnych nie można dochodzić (ulegają przedawnieniu) po upływie pięciu lat od dnia, w którym świadczenia te stały się wymagalne.

W przypadku świadczeń alimentacyjnych na rzecz małżonka powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego nie może zostać uwzględnione z mocą wsteczną za okres wcześniejszy niż trzy lata przed jego wytoczeniem, chyba że dłużnik alimentacyjny wyrazi na to zgodę. Roszczeń alimentacyjnych nie można dochodzić (ulegają przedawnieniu) po upływie trzech lat od dnia, w którym świadczenia te stały się wymagalne.

Istnieje szereg wyjątków od zajęcia w ramach egzekucji: zajęciu nie podlegają na przykład odzież i inne przedmioty przeznaczone do użytku osobistego dłużnika, do rozsądnej wartości, a także określone składniki majątku stanowiące niezbędny element wyposażenia domu oraz konieczne do prowadzenia gospodarstwa domowego. Jeżeli dłużnik ma rodzinę, przy ustalaniu, które składniki majątku należy wyłączyć spod zajęcia, sąd bierze pod uwagę przedmioty, z których korzystają członkowie jego rodziny, a także potrzeby tych osób.

Zajęciu podlega wyłącznie ta część zarobków lub wynagrodzenia dłużnika, która pozostaje do jego dyspozycji po odliczeniu jego własnych kosztów utrzymania i kosztów utrzymania członków jego rodziny. Część zarobków lub wynagrodzenia dłużnika wyłączonej spod zajęcia (*förbehållsbeloppet*) ustala się w odniesieniu do kwoty standardowej, obejmującej wszystkie zwykłe koszty utrzymania, z wyjątkiem kosztów zakwaterowania, które oblicza się oddzielnie i dodaje do kwoty standardowej. Wysokość kwoty standardowej jest ustalana co roku przez służbę komorniczą.

12 Czy istnieje organizacja lub organ, które pomagają przy dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych?

W Szwecji służba komornicza udziela pomocy przy odzyskiwaniu należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych. W sprawach transgranicznych osoba uprawniona do alimentów może otrzymać pomoc administracyjną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Försäkringskassa) przy składaniu wniosku do służby komorniczej o ściągnięcie należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych.

13 Czy organizacje (rządowe lub prywatne) mogą dokonywać wypłaty zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych w całości lub w części w zastępstwie dłużnika?

W przypadku dzieci, których rodzice żyją w separacji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wypłacić zasiłek alimentacyjny w łącznej wysokości 1 673 koron szwedzkich miesięcznie do miesiąca, w którym dziecko skończy 7 lat, 1 823 koron szwedzkich miesięcznie do miesiąca, w którym dziecko skończy 15 lat oraz 2 223 koron szwedzkich miesięcznie od miesiąca, w którym dziecko skończy 15 lat, rodzicowi, który zamieszkuje i jest oficjalnie zarejestrowany wraz z dzieckiem we wspólnym miejscu zamieszkania. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który pełni funkcję organu odpowiedzialnego za kwestie związane z ubezpieczeniami społecznymi, podejmuje decyzję w sprawie przyznania zasiłku alimentacyjnego po otrzymaniu stosownego wniosku. Zasiłek alimentacyjny to świadczenie socjalne służące zagwarantowaniu, że dziecko, którego rodzice żyją w separacji, będzie otrzymywało środki utrzymania na pewnym poziomie nawet w przypadku, gdy rodzic, na którym spoczywa obowiązek alimentacyjny względem dziecka, nie wywiązuje się z tego obowiązku. Rodzic, na którym spoczywa obowiązek alimentacyjny, musi zwrócić państwu kwotę wypłaconego zasiłku alimentacyjnego stosownie do uzyskiwanego dochodu i stosownie do liczby dzieci, na rzecz których jest zobowiązany wypłacać świadczenia alimentacyjne. Obowiązek zwrotu jest ustalany w postępowaniu administracyjnym. Jeżeli natomiast świadczenie alimentacyjne jest wypłacane bezpośrednio rodzicowi zamieszkującemu z dzieckiem, Zakład Ubezpieczeń Społecznych odpowiednio obniża kwotę zasiłku alimentacyjnego. Zasiłek taki określa się wówczas mianem zasiłku uzupełniającego (*utfyllnadsbidrag*).

Jeżeli rodzic, na którym spoczywa obowiązek alimentacyjny, zamieszkuje za granicą lub zamieszkuje na terytorium Szwecji, ale pobiera wynagrodzenie lub uzyskuje dochody w państwie trzecim lub z państwa trzeciego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może pouczyć rodzica sprawującego pieczę nad dzieckiem i zamieszkującego z dzieckiem o możliwości podjęcia działań w celu ustalenia obowiązku alimentacyjnego. W takich przypadkach Zakład Ubezpieczeń Społecznych przejmuje prawo dziecka do świadczenia alimentacyjnego do wysokości kwoty wypłacanej przez zakład tytułem zasiłku alimentacyjnego.

Małżonek nie może uzyskać zasiłku alimentacyjnego z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

14 Jeżeli zamieszkuje na terytorium danego państwa członkowskiego, a dłużnik alimentacyjny zamieszkuje w innym państwie:

W sprawach transgranicznych wnioskodawca może otrzymać pomoc administracyjną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Försäkringskassa). Zakład ten pełni funkcję organu centralnego na mocy unijnego rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych oraz Konwencji o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny, podpisanej dnia 23 listopada 2007 r. (konwencja haska z 2007 r.), a także jednostki przekazującej i przyjmującej na mocy Konwencji o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą, sporządzonej w Nowym Yorku w 1956 r. (konwencja nowojorska z 1956 r.).

14.1 Czy mogę uzyskać pomoc organu rządowego lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Zobacz odpowiedź na pytanie 14.

14.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z danym organem lub organizacją?

Dane kontaktowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych:

Försäkringskassan

PO Box 1164

SE-621 22 Visby

Szwecja

Tel.: +46 (771) 17 90 00

Faks: +46 (10) 11 20 411

E-mail: centralmyndigheten@forsakringskassan.se

Zakład Ubezpieczeń Społecznych podejmie wszystkie stosowne kroki w celu ułatwienia odzyskania należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych. Jego zadania jako organu centralnego na mocy rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych i konwencji haskiej z 2007 r. wynikają, odpowiednio, z przepisów tego rozporządzenia i postanowień tej konwencji. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest między innymi obowiązany udzielać pomocy osobom uprawnionym do świadczeń alimentacyjnych w składaniu wniosków, które można składać za jego pośrednictwem, takich jak wniosek o orzeczenie dotyczące świadczeń alimentacyjnych w innym państwie. Dodatkowe informacje na temat pomocy dla wnioskodawców można uzyskać w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

15 Jeżeli przebywam w innym państwie, a dłużnik przebywa w danym państwie członkowskim:

Wnioskodawcy, którzy dążą do odzyskania należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych zgodnie z konwencją nowojorską z 1956 r. o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą, muszą zwrócić się ze stosownym wnioskiem do jednostki przekazującej w swoim państwie pochodzenia, która przekaze ten wniosek jednostce przyjmującej w Szwecji (Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych).

Ta sama zasada ma zastosowanie, jeżeli wnioskodawca chce otrzymać pomoc, którą można uzyskać od organów centralnych na podstawie rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych lub konwencji haskiej z 2007 r., tzn. wnioskodawca musi skontaktować się ze swoim krajowym organem centralnym, który następnie przekaze wniosek szwedzkiemu organowi centralnemu (Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych).

15.1 Czy mogę złożyć wniosek bezpośrednio do takiego organu lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Jeżeli osoba uprawniona do świadczeń alimentacyjnych chce odzyskać należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych na podstawie konwencji nowojorskiej z 1956 r. o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą, rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych lub konwencji haskiej z 2007 r., musi złożyć wniosek w jednostce przekazującej/organie centralnym w Szwecji, czyli w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, który następnie przekaze wniosek jednostce przyjmującej w kraju, w którym wnioskodawca zamieszkuje lub ma źródło dochodów.

Jeżeli osoba, na której spoczywa obowiązek alimentacyjny, chce uzyskać pomoc – na przykład w zmianie ustalonej wysokości świadczenia – musi skontaktować się z organem centralnym w swoim kraju, który to organ następnie przekaze wniosek organowi centralnemu w Szwecji (Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych).

15.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z tym organem lub organizacją prywatną i jaką pomoc mogę uzyskać?

Zobacz odpowiedź na pytanie 16.

16 Czy dane państwo członkowskie związane jest Protokołem haskim z 2007 r.?

Tak. Szwecja jest związana postanowieniami Protokołu o prawie właściwym dla zobowiązań alimentacyjnych, sporządzonego dnia 23 listopada 2007 r. (protokół haski), którego postanowienia mają zastosowanie na terytorium UE od 18 czerwca 2011 r. Zgodnie z ogólną zasadą ustanowioną w protokole haskim zastosowanie ma prawo państwa, w którym osoba uprawniona do świadczeń alimentacyjnych ma miejsce zwykłego pobytu. Dla dobra dziecka dopuszcza się jednak możliwość zastosowania prawa państwa, w którym znajduje się dany sąd lub którego obywatelstwo posiadają zarówno dziecko, jak i dłużnik alimentacyjny, jeżeli zastosowanie prawa państwa miejsca zwykłego pobytu nie leżałoby w interesie dziecka. Strony mogą również zawrzeć umowę w kwestii prawa właściwego, przy czym zakres takich umów podlega ograniczeniu np. w przypadku świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci poniżej 18. roku życia.

17 Jeżeli dane państwo członkowskie nie jest związane Protokołem haskim z 2007 r., jakie prawo ma zastosowanie do rozszczenia alimentacyjnego zgodnie z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego? Jakie są odpowiednie przepisy międzynarodowego prawa prywatnego?

Szwecja jest stroną protokołu haskiego (zob. odpowiedź na pytanie 20).

18 Jakie są przepisy dotyczące dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach transgranicznych w UE zgodnie ze strukturą rozdziału V rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych?

Ogólne warunki przyznania pomocy prawnej można znaleźć w odpowiedzi na pytanie 7.

W sporach transgranicznych wewnątrz UE mają zastosowanie określone przepisy szczególne dotyczące pomocy prawnej. Jeżeli warunki przyznania pomocy prawnej przewidziane w rozporządzeniu w sprawie zobowiązań alimentacyjnych są spełnione, przyznaje się bezpłatną pomoc prawną, w przypadku gdy wnioskodawca potrzebuje pomocy w kwestiach prawnych, a potrzeby tej nie można zaspokoić w żaden inny sposób.

19 Jakie środki przyjęło dane państwo członkowskie w celu zapewnienia wykonywania zadań opisanych w art. 51 rozporządzenia w sprawie świadczeń alimentacyjnych?

Nie przyjęto żadnych szczególnych środków.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

This webpage is part of an EU quality network

Ostatnia aktualizacja: 28/03/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.